

Identifying the Drivers of Professional Sports Development in Iraq by 2027

Ali Ahmad Najm Jabri¹, Majid Khorvash^{2*}, Ali Atea Dakheel³, Ahmad Reza Askari⁴, Farzaneh Taghian⁵

1. Department of Sports Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

2. Department of Physical Education and Sport Science, Najafabad Branch, Islamic Azad University, Najafabad, Iran

3. Department of Sports Management, Faculty of Physical Education and Sports Sciences, Babel Branch, Babel, Iraq

4. Department of Physical Education, Islamic Azad University, Mobarakeh Branch, Isfahan, Iran

5. Department of Physical Education and Sport Sciences, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

ABSTRACT

This study aimed to identify the key drivers influencing the development of professional sports in Iraq by 2027. The study employed an exploratory qualitative design using purposive and snowball sampling to select 25 stakeholders, including senior managers of sports clubs, officials from the Ministry of Youth and Sports, experts in sports management, and futurists. Data were collected through semi-structured in-depth interviews, document analysis, and focus group discussions in foresight workshops. Thematic analysis was used to identify key themes, supported by triangulation to ensure validity and reliability. Key drivers identified included economic factors such as privatization, tax exemptions, and television broadcasting rights; social and cultural elements like gender equity and comprehensive support for young athletes; technological advancements, particularly the use of artificial intelligence in sports analytics; and governance improvements, including transparency, performance evaluation, and stakeholder engagement. The findings emphasized the importance of integrating sports with other sectors, such as health and tourism, to ensure sustainable growth. Participants also highlighted the need for targeted educational programs and the role of media in promoting professional sports. The development of professional sports in Iraq requires a multidimensional approach that combines economic incentives, technological integration, and governance reforms. Addressing challenges such as resource mismanagement, limited infrastructure, and gender inequity while capitalizing on identified drivers can foster a vibrant and competitive sports ecosystem. The study provides actionable insights for policymakers and stakeholders to implement targeted strategies for sustainable sports development.

Received: 17 Nov 2024

Accepted: 30 Dec 2024

First Published: 18 Jun 2025

Keywords

Professional sports, Iraq, privatization, gender equity, sports governance, sports analytics, economic development, sustainable growth.

How to cite:

Jabri, A. A. N., Khorvash, M., Dakheel, A. A., Askari, A. R., & Taghian, F. (2025). Identifying the Drivers of Professional Sports Development in Iraq by 2027. *Study and Innovation in Education and Development*, 5(1), 1-14.

* Corresponding Author:

Dr. Majid Khorvash

E-mail: majidkhorvash765@gmail.com

© 2025 the authors. Published by Institute for Knowledge, Development, and Research.

This is an open access article under the terms of the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) License.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

The professional sports sector plays a vital role in fostering national identity, promoting economic growth, and achieving broader social objectives. In Iraq, the development of professional sports faces challenges stemming from prolonged periods of conflict, economic instability, and underdeveloped infrastructure (2). Recent initiatives by the Ministry of Youth and Sports aim to align the sports sector with the country's sustainable development goals, underscoring the importance of strategic governance and stakeholder engagement (3). This alignment is critical as sports have increasingly become a global industry, demanding competitiveness and innovation to keep pace with international standards (10).

The literature identifies various drivers that influence the professionalization of sports. Governance reforms are crucial for enhancing transparency and accountability, which are essential for fostering trust among stakeholders and attracting investments (15). Economic factors, such as revenue from television broadcasting and sponsorship deals, have been highlighted as critical for the sustainability of professional sports (9). Moreover, technological advancements, particularly the integration of artificial intelligence in training and analytics, are revolutionizing sports performance and management (11). Social and cultural factors, including gender equity and the development of young talent, are also pivotal for creating an inclusive and dynamic sports ecosystem (14).

This study seeks to identify the key drivers influencing the development of professional sports in Iraq by 2027. By exploring economic, technological, social, and governance dimensions, the research provides actionable insights for policymakers and stakeholders to create sustainable strategies for sports development.

METHODS AND MATERIALS

This exploratory qualitative study employed purposive and snowball sampling to recruit 25 stakeholders, including senior managers of sports clubs, officials from the Ministry of Youth and Sports, sports management experts, and futurists. Data collection involved semi-structured in-depth interviews, document analysis, and focus group discussions during foresight workshops. Thematic analysis was conducted in three stages: initial coding, identifying core themes, and extracting primary categories. Triangulation techniques were used to validate the findings and ensure reliability.

FINDINGS

The 30 drivers influencing the development of professional sports in Iraq include privatization, oil revenue, television broadcasting rights, financial support programs for sports clubs, tax exemptions, a meritocracy system, effective and transparent financial performance evaluation and oversight, establishing a continuous and comprehensive support system, gender equity and support for women's sports, reducing redundancy in high-level sports decision-making, participatory strategies for private sector involvement in professional sports development, engagement of key stakeholders such as coaches and athletes, increased involvement of non-sports organizations in professional sports, creating a comprehensive talent identification system, holistic support for young athletes, standardized financial support guidelines for professional athletes, development of retirement insurance for professional athletes, standardizing equipment and facilities in professional clubs, opportunities for Iraqi sports professionals to study or train abroad, quality enhancement programs for coaches, employing experienced foreign trainers including from Iran, formal recognition of coaching as a profession, developing a national strategy to host major sports events, active engagement with reputable international sports organizations, national and cross-sector coordination with supporting organizations, fostering positive international political relationships with Arab and global nations, operationalizing student research in professional sports, establishing a national research center, quantitative and qualitative media attention to professional sports, and strategic use of social media in the promotion and development of professional sports.

DISCUSSION AND CONCLUSION

The findings highlight the multifaceted nature of professional sports development in Iraq. Economic incentives, such as privatization and tax exemptions, are critical for attracting investments and ensuring the financial sustainability of sports organizations. Additionally, integrating technology, particularly artificial intelligence, offers opportunities to enhance player performance and optimize management practices. Social dimensions, including gender equity and youth development, are essential for creating an inclusive sports ecosystem that aligns with national priorities.

Governance reforms, including transparent evaluation systems and stakeholder engagement, are vital for building trust and fostering a conducive environment for sports development. The establishment of standardized educational programs and the codification of policies to support athletes and investors are necessary steps toward achieving a vibrant and competitive sports sector.

This study underscores the importance of a multidimensional approach to developing professional sports in Iraq. By addressing identified challenges and leveraging the key drivers, policymakers and stakeholders can create a robust framework for sustainable growth. These findings contribute to the broader discourse on sports development and offer practical insights for aligning the sports sector with Iraq's long-term development goals.

شناسایی پیشران‌های توسعه ورزش حرفه‌ای کشور عراق در افق ۱۴۱۶

علی احمد نجم جبری^۱، مجید خورش^{۲*}، علی عطیه دخیل^۳، ماحمد رضا عسکری^۴، فرزانه تقیان^۵

۱. گروه مدیریت ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران
۲. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد نجف آباد، نجف آباد، ایران
۳. گروه مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد بابل، بابل، عراق
۴. گروه تربیت بدنی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد مبارکه، اصفهان، ایران
۵. گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۲۷

تاریخ اصلاحات: ۱۴۰۳/۱۰/۱۰

تاریخ انتشار اولیه: ۱۴۰۴/۰۳/۲۸

کلیدواژه‌ها

ورزش حرفه‌ای، عراق، خصوصی‌سازی، عدالت جنسیتی، حکمرانی ورزشی، تحلیل‌های ورزشی، توسعه اقتصادی، رشد پایدار.

شیوه ارجاع دهی:

جبری، علی احمد نجم، خورش، مجید، عطیه دخیل، علی، عسکری، احمد رضا، و تقیان، فرزانه. (۱۴۰۴). شناسایی پیشران‌های توسعه ورزش حرفه‌ای کشور عراق در افق ۱۴۱۶. پژوهش و نوآوری در تربیت و توسعه، ۵(۱)، ۱-۱۴.

نویسنده مسئول:

دکتر مجید خورش

پست الکترونیکی: majidkhorvash765@gmail.com

© ۱۴۰۴ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

توسعه ورزش حرفه‌ای فرایندی پیچیده بوده که تحت تأثیر عوامل اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی قرار دارد. در عراق، تلاش برای تقویت سیستم‌های ورزش حرفه‌ای با اولویت‌های ملی مانند مشارکت جوانان، تنوع‌بخشی اقتصادی و نمایندگی بین‌المللی پیوند خورده است. ایجاد زیرساخت‌های قوی ورزشی و نظام‌های حاکمیتی برای تحقق این اهداف ضروری است (1). با پیشرفت ورزش به‌عنوان یک صنعت جهانی، عراق با چالش‌ها و فرصت‌های منحصربه‌فردی در استفاده از ورزش به‌عنوان ابزاری برای توسعه ملی مواجه است.

از لحاظ تاریخی، ورزش در عراق نقشی مهم در تقویت وحدت ملی و غرور فرهنگی ایفا کرده است. با این حال، دوره‌های طولانی مدت درگیری و بی‌ثباتی اقتصادی، توسعه ورزش حرفه‌ای را با موانع مواجه کرده است (2). با وجود این چالش‌ها، ابتکارات اخیر وزارت جوانان و ورزش و سایر ذی‌نفعان تعهدی جدید برای احیای این بخش را نشان می‌دهد (3). این تغییر در تلاش‌ها برای اجرای اصلاحات حاکمیتی و سرمایه‌گذاری در گردشگری ورزشی به‌عنوان ابزاری برای توسعه اقتصادی مشهود است (4). نقش ارزش‌های مدیریتی و رهبری در ورزش، در هم‌راستا کردن این بخش با اهداف توسعه پایدار بسیار مؤثر بوده است (5-7). در این زمینه، مدیریت مؤثر و پرورش استعدادها به‌عنوان اجزای کلیدی برای ایجاد یک اکوسیستم ورزشی پرونق شناخته می‌شوند (1). علاوه بر این، تفسیر ورزشی، به‌ویژه در فوتبال، ابعاد فرهنگی و ارتباطی ورزش حرفه‌ای را برجسته می‌کند (8). ملاحظات اقتصادی ستون فقرات توسعه ورزش حرفه‌ای را تشکیل می‌دهند. عوامل کلیدی مانند درآمد حاصل از پخش تلویزیونی، قراردادهای اسپانسر و سرمایه‌گذاری‌های خصوصی برای حفظ ورزش حرفه‌ای ضروری هستند (9). علاوه بر این، ادغام ورزش با سایر بخش‌ها مانند بهداشت و گردشگری، پتانسیل ایجاد پایگاه درآمدی متنوع را دارد. مطالعات نشان می‌دهد که هم‌راستایی صنایع ورزش و بهداشت می‌تواند رشد قابل توجهی را در این بخش به همراه داشته باشد (10). فناوری نیز نقشی تحول‌آفرین در ورزش مدرن ایفا می‌کند. پذیرش هوش مصنوعی (AI) برای ارتقای تحلیل‌های ورزشی و روش‌های آموزشی به‌عنوان یک عامل تغییر اساسی شناخته شده است (11). با ارائه بینش‌های مبتنی بر داده، AI می‌تواند عملکرد بازیکنان و تصمیم‌گیری‌های استراتژیک را بهبود بخشد و به این ترتیب رقابت‌پذیری تیم‌های حرفه‌ای را افزایش دهد. جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی ورزش به همان اندازه در شکل‌دهی به چشم‌انداز حرفه‌ای آن مهم هستند. Asadi و Khalaf (۲۰۲۰) بر اهمیت برنامه‌های آموزشی هدفمند برای ورزشکاران جوان تأکید دارند تا مهارت‌های فنی آن‌ها تقویت شود و تعهد طولانی‌مدت به ورزش در آن‌ها پرورش یابد (12). به همین ترتیب، Faisal و Zaid (۲۰۲۳) نقش ابزارهای کمکی در بهبود مهارت‌های خاص مانند پاس بلند در فوتبال را برجسته کرده و نیاز به مداخلات هدفمند در برنامه‌های توسعه جوانان را نشان می‌دهند (13). برابری جنسیتی در ورزش همچنان یک حوزه تمرکز حیاتی است. ارتقای ورزش زنان و گنجاندن ورزشکاران زن در لیگ‌های

حرفه‌ای، بخشی جدایی‌ناپذیر از اهداف گسترده‌تر اجتماعی است. ابتکاراتی که به توسعه مهارت‌ها در فوتسال زنان پرداخته‌اند، نشان‌دهنده توجه فزاینده به استراتژی‌های جنسیت‌محور در توسعه ورزش هستند (14).

همچنین، حکمرانی خوب برای رشد پایدار ورزش حرفه‌ای ضروری است. در عراق، اصلاحات حکمرانی برای بهبود شفافیت، پاسخگویی و مشارکت ذی‌نفعان در نهادهای ورزشی پیشنهاد شده است (15). پذیرش بهترین شیوه‌های بین‌المللی در حکمرانی برای ایجاد اعتماد میان ذی‌نفعان و فراهم کردن محیطی مناسب برای سرمایه‌گذاری بسیار حیاتی است (7). چارچوب‌های قانونی و مداخلات سیاستی نیز نقش مهمی در حرفه‌ای‌سازی ورزش ایفا می‌کنند. سیاست‌هایی که معافیت‌های مالیاتی برای سرمایه‌گذاری در ورزش و استانداردسازی قراردادهای کاری را شامل می‌شوند، می‌توانند محیطی پایدارتر و جذاب‌تر برای ذی‌نفعان ایجاد کنند. علاوه بر این، تدوین استانداردهای کیفی برای آموزش ورزش، برای هماهنگی برنامه‌های آموزشی با نیازهای صنعت ضروری است (16).

صنعت ورزش جهانی به طور فزاینده‌ای تحت تأثیر عوامل محیطی و خارجی قرار دارد. تغییرات آب‌وهوایی، به‌عنوان مثال، چالش‌هایی را برای سازماندهی و مدیریت رویدادهای ورزشی در فضای باز ایجاد می‌کند (17). برای عراق که به تغییرات اقلیمی بسیار حساس است، پرداختن به این چالش‌ها برای اطمینان از تداوم فعالیت‌های ورزشی ضروری است. همکاری‌های بین‌المللی و تبادل دانش با کشورهایی که در انطباق سیستم‌های ورزشی با تغییرات محیطی تجربه دارند، می‌تواند بینش‌های ارزشمندی ارائه دهد. علاوه بر این، ادغام راه‌حل‌های دولت الکترونیک در بخش ورزش به‌عنوان راهی برای ساده‌سازی فرآیندهای اداری و بهبود ارائه خدمات پیشنهاد شده است (18). با بهره‌گیری از فناوری‌های دیجیتال، نهادهای ورزشی می‌توانند کارایی عملیاتی و رضایت ذی‌نفعان را افزایش دهند. به علاوه، نقش رسانه و بازاریابی در ورزش قابل انکار نیست. پلتفرم‌های رسانه‌های اجتماعی به‌عنوان ابزارهایی قدرتمند برای ترویج ورزش و تعامل با طرفداران ظهور کرده‌اند. Kishore و Obaid (۲۰۲۲) تأثیر رسانه‌های اجتماعی بر توسعه استراتژی‌های بازاریابی ورزشی را بررسی کرده و پتانسیل آن برای افزایش رویت‌پذیری تیم‌های فوتبال عراق را برجسته کرده‌اند (19). استفاده مؤثر از کانال‌های رسانه‌ای می‌تواند فرصت‌های اسپانسر را به طور قابل توجهی افزایش داده و تجربیات هواداران را بهبود بخشد. در نهایت، بر اساس این دیدگاه‌های فوق، این مطالعه به شناسایی پیشران‌های کلیدی توسعه ورزش حرفه‌ای در عراق تا افق ۱۴۱۶ می‌پردازد.

روش پژوهش

پژوهش حاضر یک مطالعه کیفی اکتشافی بود که با هدف شناسایی پیشران‌های توسعه ورزش حرفه‌ای در کشور عراق در افق ۱۴۱۶ طراحی و اجرا شد. جامعه آماری این تحقیق شامل ذینفعان کلیدی حوزه ورزش حرفه‌ای عراق بود. این افراد شامل مدیران ارشد باشگاه‌های ورزشی، مدیران و کارشناسان معاونت ورزش حرفه‌ای وزارت ورزش عراق، مدیران ارشد برخی از فدراسیون‌های ورزشی، و خبرگان مدیریت ورزشی و آینده‌نگاری بودند. از روش نمونه‌گیری هدفمند برای انتخاب نمونه‌ها استفاده شد و به منظور

افزایش تنوع و شمول، از روش گلوله برفی برای شناسایی افراد واجد شرایط و جذب مشارکت‌کنندگان بهره‌گیری شد. در نهایت، ۲۵ نفر به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند.

داده‌های این پژوهش از طریق انجام مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته گردآوری شد. این مصاحبه‌ها بر اساس یک پروتکل طراحی شده که شامل سؤالات باز برای شناسایی پیشران‌های کلیدی و موانع توسعه ورزش حرفه‌ای در عراق بود، انجام گرفت. علاوه بر این، اسناد موجود شامل گزارش‌های رسمی، آمارهای مرتبط و اسناد راهبردی نیز مورد تحلیل قرار گرفت. برای تقویت تحلیل‌ها و جمع‌آوری دیدگاه‌های جامع‌تر، کارگاه‌های آینده‌نگاری با مشارکت خبرگان جامعه آماری برگزار شد که در آن داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها و اسناد بررسی و تحلیل شد.

برای تحلیل داده‌های کیفی، از روش تحلیل مضمون استفاده شد. داده‌های به‌دست‌آمده از مصاحبه‌ها و کارگاه‌های آینده‌نگاری پس از پیاده‌سازی، به دقت کدگذاری و تحلیل شدند. این فرآیند در سه مرحله انجام شد: کدگذاری اولیه، شناسایی مضامین محوری، و استخراج مقولات اصلی. جهت تضمین اعتبار یافته‌ها، از روش‌های مثلث‌سازی داده‌ها، بازبینی توسط مشارکت‌کنندگان، و بررسی دقیق توسط دو پژوهشگر مستقل استفاده گردید.

یافته‌ها

پژوهش حاضر به شناسایی پیشران‌های کلیدی توسعه ورزش حرفه‌ای در کشور عراق در افق ۱۴۱۶ پرداخته است. نتایج حاصل از تحلیل داده‌ها و دیدگاه‌های ذی‌نفعان نشان داد که پیشران‌های مختلفی در توسعه ورزش حرفه‌ای مؤثر هستند.

جدول ۱. پیشران‌های احصاء‌شده از تحلیل کیفی داده‌ها

ردیف	پیشران‌ها
۱	تحقق خصوصی سازی
۲	درآمد نفتی
۳	حق پخش تلویزیونی
۴	برنامه های حمایت مالی از باشگاه ها
۵	معافیت های مالیاتی
۶	نظام شایسته سالاری و شایسته پروری
۷	ارزیابی عملکرد و نظارت موثر و شفاف امور مالی
۸	ایجاد یک سیستم حمایتی مداوم و جامع
۹	عدالت جنسیتی و نگاه حمایتی به ورزش بانوان
۱۰	کاهش موازی کاری در اخذ تصمیم های کلان ورزش
۱۱	راهبردهای مشارکتی بخش خصوصی در توسعه ورزش حرفه ای
۱۲	مشارکت ذی نفعان کلیدی (مربیان، ورزشکاران و ...)
۱۳	افزایش مشارکت سازمان های دیگر علاوه بر سازمانهای ورزشی در ورزش حرفه ای
۱۴	ایجاد نظام جامع و چهارچوب علمی استعداد یابی
۱۵	شکل گیری حمایت همه جانبه از ورزشکاران جوان
۱۶	دستور العمل های استاندارد در جهت حمایت های مالی ورزشکاران حرفه ای در جهت عقد قرارداد و نظام پاداش

۱۷	توسعه بیمه ورزشکاران حرفه ای در بازنشستگی
۱۸	استاندارد سازی تجهیزات و امکانات باشگاه های حرفه ای
۱۹	اعزام افراد ذیصلاح به شکل فرصت مطالعاتی، ورزشی به کشور ایران
۲۰	دوره های ارتقای عملکرد کیفی و کمی مربیان
۲۱	استفاده از مدرسان کارآمد و با تجربه خارجی از جمله ایرانی
۲۲	شناخته شدن مربیگری بعنوان یک شغل در کشور
۲۳	ایجاد استراتژی ملی برای میزبانی رویدادهای بزرگ ورزشی (امنیتی، اجرایی و...)
۲۴	تعامل پویا و هدفمند با مجامع معتبر بین المللی ورزشی
۲۵	هماهنگی ملی و بین بخشی با سازمان های پشتیبان
۲۶	روابط سیاسی بین المللی مطلوب با کشورهای جهان بویژه عرب زبانان
۲۷	عملیاتی نمودن پژوهش های انجام شده دانشجویان در حیطه ورزش حرفه ای
۲۸	وجود مرکز ملی تحقیقات
۲۹	توجه کمی و کیفی رسانه ای
۳۰	بکارگیری هدفمند رسانه های اجتماعی در ورزش حرفه ای

در ادامه به تشریح هر یک از این پیشران ها پرداخته شده است.

تحقق خصوصی سازی: یکی از اساسی ترین پیشران ها در توسعه ورزش حرفه ای عراق، تحقق خصوصی سازی در این حوزه است. خصوصی سازی نه تنها به بهبود مدیریت باشگاه های ورزشی کمک می کند، بلکه باعث افزایش سرمایه گذاری بخش خصوصی در زیرساخت های ورزشی و بهبود کیفیت خدمات می شود. یکی از مشارکت کنندگان در این زمینه اظهار داشت: "خصوصی سازی می تواند تغییرات بزرگی در کیفیت مدیریت و امکانات باشگاه های ورزشی ایجاد کند و همچنین انگیزه سرمایه گذاران برای ورود به این حوزه را افزایش دهد."

درآمد نفتی: با توجه به وابستگی عراق به درآمدهای نفتی، این منبع مالی به عنوان یک پیشران کلیدی در توسعه زیرساخت های ورزشی شناخته می شود. استفاده از درآمدهای نفتی برای توسعه اماکن ورزشی، تأمین تجهیزات، و حمایت از برنامه های ورزشی جوانان از جمله اقدامات پیشنهادی در این حوزه است.

حق پخش تلویزیونی: حق پخش تلویزیونی به عنوان یک منبع درآمد پایدار و مؤثر برای باشگاه ها و فدراسیون های ورزشی عراق شناسایی شده است. به گفته یکی از کارشناسان: "بدون حق پخش تلویزیونی، باشگاه های ما قادر به رقابت در سطح بین المللی نیستند. این موضوع نه تنها به درآمدزایی کمک می کند، بلکه می تواند به ترویج ورزش در سطح ملی و بین المللی منجر شود."

برنامه های حمایت مالی از باشگاه ها: ایجاد برنامه های حمایتی مالی از باشگاه های ورزشی، به ویژه باشگاه های کوچک و محلی، یکی از نیازهای اساسی توسعه ورزش حرفه ای است. این برنامه ها می توانند شامل تخصیص بودجه، ارائه وام های کم بهره، و تأمین منابع لازم برای بهبود زیرساخت ها باشند.

معافیت‌های مالیاتی: اعمال معافیت‌های مالیاتی برای سرمایه‌گذاران در حوزه ورزش حرفه‌ای، انگیزه آنها را برای سرمایه‌گذاری افزایش می‌دهد. بسیاری از مشارکت‌کنندگان به تأثیر مثبت این سیاست در جذب منابع مالی و بهبود کیفیت ورزش حرفه‌ای اشاره کردند.

نظام شایسته‌سالاری و شایسته‌پروری: توسعه ورزش حرفه‌ای نیازمند وجود نظام شایسته‌سالاری است که در آن افراد بر اساس شایستگی‌های حرفه‌ای و علمی انتخاب شوند. این نظام می‌تواند از فساد و سوءمدیریت جلوگیری کرده و بهره‌وری را افزایش دهد. یکی از مربیان برجسته در این باره گفت: "بدون شایسته‌سالاری، پیشرفت در ورزش حرفه‌ای امکان‌پذیر نیست. باید افرادی در رأس تصمیم‌گیری باشند که دانش و تجربه کافی داشته باشند."

ارزیابی عملکرد و نظارت مؤثر و شفاف بر امور مالی: وجود نظامی شفاف برای ارزیابی عملکرد و نظارت بر امور مالی باشگاه‌ها و فدراسیون‌ها از دیگر پیشران‌های مهم است. این نظارت باعث افزایش اعتماد عمومی و جذب سرمایه‌گذاران می‌شود.

ایجاد سیستم حمایتی مداوم و جامع: ورزش حرفه‌ای عراق نیازمند ایجاد سیستمی جامع است که از ورزشکاران در تمامی مراحل حرفه‌ای آنها حمایت کند. این سیستم باید شامل حمایت‌های مالی، آموزشی، و روانی باشد.

عدالت جنسیتی و نگاه حمایتی به ورزش بانوان: توجه به عدالت جنسیتی و فراهم کردن امکانات مناسب برای بانوان ورزشکار، گامی اساسی در توسعه ورزش حرفه‌ای است. یکی از بانوان ورزشکار اظهار داشت: "ما به امکانات و حمایت‌های برابر نیاز داریم تا بتوانیم استعدادهای خود را نشان دهیم. توجه به ورزش بانوان، سرمایه‌گذاری در آینده است."

کاهش موازی‌کاری در تصمیم‌گیری‌های کلان: یکی از چالش‌های موجود، وجود موازی‌کاری در تصمیم‌گیری‌های کلان حوزه ورزش است. این موضوع باعث هدررفت منابع و کاهش کارایی می‌شود. برای حل این مشکل، باید هماهنگی بیشتری میان نهادهای مختلف صورت گیرد.

راهبردهای مشارکتی بخش خصوصی در توسعه ورزش حرفه‌ای: مشارکت بخش خصوصی می‌تواند نقشی کلیدی در توسعه ورزش حرفه‌ای ایفا کند. این مشارکت می‌تواند شامل سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها، حمایت مالی از تیم‌ها و بازیکنان، و ایجاد برنامه‌های آموزشی باشد.

افزایش مشارکت سازمان‌های دیگر در ورزش حرفه‌ای: جذب سازمان‌های غیرورزشی برای مشارکت در توسعه ورزش حرفه‌ای، مانند سازمان‌های آموزشی و فرهنگی، می‌تواند به تقویت این حوزه کمک کند.

ایجاد نظام جامع و علمی استعدادیابی: برای شناسایی و پرورش استعدادهای ورزشی، نیاز به ایجاد یک نظام جامع و علمی است که بر اساس داده‌ها و تحلیل‌های دقیق عمل کند.

شکل‌گیری حمایت همه‌جانبه از ورزشکاران جوان: حمایت از ورزشکاران جوان با ارائه امکانات، برنامه‌های آموزشی، و حمایت‌های مالی از دیگر پیشران‌های کلیدی است.

توسعه بیمه ورزشکاران حرفه‌ای در بازنشستگی: ایجاد بیمه‌های تخصصی برای ورزشکاران حرفه‌ای، به ویژه در دوران بازنشستگی، از نیازهای اساسی این حوزه است.

تعامل با مجامع بین‌المللی ورزشی: تعامل هدفمند با مجامع بین‌المللی ورزشی و استفاده از تجارب کشورهای موفق می‌تواند به توسعه ورزش حرفه‌ای کمک کند.

بکارگیری رسانه‌های اجتماعی در ورزش حرفه‌ای: رسانه‌های اجتماعی به عنوان ابزاری قدرتمند برای ترویج ورزش حرفه‌ای و جذب هواداران و سرمایه‌گذاران شناخته شده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد که توسعه ورزش حرفه‌ای در عراق تا افق ۱۴۱۶ تحت تأثیر مجموعه‌ای از عوامل چندوجهی قرار دارد. این عوامل شامل پیشران‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، فناوری، و مدیریتی است. یکی از مهم‌ترین یافته‌ها، نقش خصوصی‌سازی در بهبود مدیریت و افزایش سرمایه‌گذاری در باشگاه‌های ورزشی بود. این نتیجه با مطالعات پیشین که به تأثیر خصوصی‌سازی در تقویت بهره‌وری و کاهش فساد در نهادهای ورزشی اشاره کرده‌اند، همخوانی دارد (9). خصوصی‌سازی به‌طور بالقوه می‌تواند زیرساخت‌های ورزشی را بهبود بخشد و فرصت‌های بیشتری برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی فراهم کند.

در زمینه اقتصادی، درآمد حاصل از حق پخش تلویزیونی به‌عنوان یک منبع پایدار برای تأمین مالی باشگاه‌های ورزشی شناسایی شد. این یافته با پژوهش‌های قبلی همسو است که نقش تلویزیون و رسانه‌های جمعی در افزایش درآمد و جذب هواداران را تأیید کرده‌اند (19). علاوه بر این، مشارکت بخش خصوصی و معافیت‌های مالیاتی به‌عنوان عوامل کلیدی برای تشویق سرمایه‌گذاری در ورزش حرفه‌ای مشخص شدند. این نتایج نشان می‌دهد که سیاست‌های اقتصادی پایدار و حمایت مالی دولتی می‌تواند به رشد سریع‌تر ورزش حرفه‌ای کمک کند.

از نظر اجتماعی و فرهنگی، توجه به عدالت جنسیتی و حمایت از ورزش بانوان به‌عنوان یک اولویت کلیدی شناسایی شد. این یافته نشان‌دهنده رشد روزافزون علاقه به مشارکت برابر زنان در ورزش حرفه‌ای است، که با مطالعاتی که به اهمیت برابری جنسیتی در دستیابی به اهداف توسعه پایدار اشاره دارند، همخوانی دارد (14). همچنین، حمایت از استعدادها و جوان و توسعه برنامه‌های آموزشی و پرورشی در این پژوهش به‌عنوان راهبردهای کلیدی شناخته شدند. نتایج این بخش با مطالعات Asadi و Khalaf (۲۰۲۰) همسو است که به تأثیر برنامه‌های هدفمند آموزشی بر رشد مهارت‌های فنی و تقویت انگیزه در ورزشکاران جوان اشاره کرده‌اند (12).

در بُعد فناوری، استفاده از هوش مصنوعی و ابزارهای تحلیل داده به‌عنوان یکی از پیشران‌های تحول‌آفرین شناسایی شد. این نتایج با پژوهش Mohammed (۲۰۲۴) تطابق دارد که به نقش هوش مصنوعی در بهبود استراتژی‌های تمرینی و تحلیل عملکرد

ورزشی تأکید کرده است. فناوری‌های نوین می‌توانند عملکرد تیم‌ها را بهبود بخشند و تصمیم‌گیری‌های مدیریتی را دقیق‌تر و مبتنی بر داده کنند (11).

از منظر حکمرانی، شفافیت و ارزیابی عملکرد از اولویت‌های کلیدی برای بهبود مدیریت ورزشی شناسایی شدند. این یافته‌ها با پژوهش Saber (۲۰۲۲) همخوانی دارد که بر اهمیت حکمرانی خوب در جذب سرمایه‌گذاری و اعتمادسازی میان ذی‌نفعان تأکید می‌کند (15). علاوه بر این، توسعه استانداردهای آموزشی و تدوین سیاست‌های حمایتی برای ورزشکاران حرفه‌ای از دیگر نتایج مهم این پژوهش بود.

یافته‌های این پژوهش به‌طور کلی با نتایج مطالعات پیشین همخوانی داشته و نقش حیاتی عوامل مختلف در توسعه ورزش حرفه‌ای را برجسته می‌کند. به‌طور مثال، مطالعه Liu (۲۰۲۴) نشان داد که ترکیب صنایع ورزش و بهداشت می‌تواند باعث ارتقای کلی زیرساخت‌های ورزشی شود (10)؛ مشابه یافته‌های این پژوهش که به اهمیت ایجاد زیرساخت‌های پایدار اشاره دارد. همچنین، نتایج مشابهی در مطالعات Faisal و Zaid (۲۰۲۳) به‌دست آمد که اهمیت ابزارهای کمک‌آموزشی در بهبود مهارت‌های ورزشی را تأیید کردند (13).

علاوه بر این، نتایج این پژوهش نشان داد که توسعه رسانه‌های اجتماعی و فناوری‌های دیجیتال می‌تواند به جذب بیشتر هواداران و افزایش تعاملات میان ذی‌نفعان کمک کند. این یافته‌ها با مطالعات Obaid و Kishore (۲۰۲۲) همخوانی دارد که بر تأثیر رسانه‌های اجتماعی در تقویت استراتژی‌های بازاریابی ورزشی تأکید کرده‌اند (19).

این پژوهش با برخی محدودیت‌ها مواجه بود. اولاً، به دلیل محدودیت‌های زمانی و منابع، جمع‌آوری داده‌ها تنها در برخی از مناطق عراق انجام شد که ممکن است به تعمیم‌پذیری کامل نتایج محدودیت‌هایی وارد کند. ثانیاً، در دسترس نبودن داده‌های کمی مرتبط با برخی از پیشران‌ها، تحلیل‌های آماری پیشرفته‌تر را محدود کرد. همچنین، عدم حضور برخی از ذی‌نفعان کلیدی مانند سرمایه‌گذاران خارجی ممکن است بر جامعیت نتایج تأثیر گذاشته باشد.

برای تحقیقات آینده، پیشنهاد می‌شود مطالعات مشابه با نمونه‌گیری گسترده‌تر در مناطق مختلف عراق انجام شود تا نتایج بهتری در سطح ملی به دست آید. علاوه بر این، استفاده از روش‌های ترکیبی (کیفی و کمی) می‌تواند درک عمیق‌تری از تأثیر پیشران‌ها ارائه دهد. همچنین، بررسی تأثیرات تغییرات آب‌وهوایی و جهانی‌شدن بر توسعه ورزش حرفه‌ای در عراق به‌عنوان یک زمینه جدید پژوهشی توصیه می‌شود.

برای توسعه ورزش حرفه‌ای در عراق، سیاست‌گذاران باید به اهمیت خصوصی‌سازی و جذب سرمایه‌گذاران خصوصی توجه ویژه داشته باشند. علاوه بر این، ارائه برنامه‌های حمایتی ویژه برای ورزشکاران جوان و زنان ورزشکار می‌تواند به تقویت انگیزه و مشارکت بیشتر کمک کند. همچنین، ایجاد یک سیستم نظارتی شفاف برای ارزیابی عملکرد باشگاه‌ها و نهادهای ورزشی از جمله

اولویت‌های ضروری است. توجه به آموزش‌های تخصصی و استفاده از فناوری‌های نوین می‌تواند تغییرات قابل توجهی در کیفیت ورزش حرفه‌ای ایجاد کند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاق

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

منابع

1. Abd-Alzahra AK, Al-Shoun AA, Rasheed SH. Effective Administration of the Talent Care Centers of Sports Directors in the Ministry of Youth and Sports of Employees' Point of View. 2021. doi: 10.14198/jhse.2021.16.proc4.39.
2. Skerritt B, Boyd C, Al-Mudhaffar H, McDonald JC, Roscoe AM. Moving From Conflict to Engagement With a Marginalised Community in Iraq Generates Mutual Trust, Improved Security and Business Continuity. 2018. doi: 10.2118/190668-ms.
3. Najmaldeen NK. The Role of Management Values for Leaders Scouts and Their Relationship Achieving Sustainable Development Goals in Iraq. Al-Rafidain Journal for Sport Sciences. 2021;24(74):184-214. doi: 10.33899/rjss.2021.167979.
4. Hussen BS, Himam WK. Proposed Strategy for the Development of Sports Tourism in Iraq's Kurdistan Region. Twejer. 2022;5(1):819-64. doi: 10.31918/twejer.2251.19.
5. Kattoof KY. The Role of Sports Medicine in Preventing and Managing Common Injuries in Athletes. Jpo. 2024;1(3):8. doi: 10.47134/jpo.v1i3.378.
6. Saloua Ba. Impact of National Development Programs and Legislations on the Cereal Crops Seed Sector in Iraq. Plant Science Today. 2024. doi: 10.14719/pst.4722.
7. Sharma YK. Exploring Differences and Similarities: A Comparative Analysis of International Sports Federations (ISFS) and National Sports Federations (NSFS). International Journal of Applied Research. 2024;10(8):18-20. doi: 10.22271/allresearch.2024.v10.i8a.11911.
8. Al-Dirawi AAY. The Bright and Dark Sides of Sports Interpreting in Iraq: Football Interpreting as an Example. JLS. 2024;8(9):347-55. doi: 10.25130/lang.8.9.23.
9. Abbas J. Building and Codifying a Measure of Competitive Behavior for Basketball Players in Iraq. Mustansiriyah J Sports Sc. 2024;1(4):145-61. doi: 10.62540/mjss.2020.01.04.13.

10. Liu J. Can the Integration of Sports and Health Industries Drive the Upgrade of the Sports Industry?—An Empirical Study Based on Chinese-Style Modernization. *Plos One*. 2024;19(2):e0297974. doi: 10.1371/journal.pone.0297974.
11. Mohammed AH. The Role of Artificial Intelligence in Enhancing Sports Analytics and Training. *Cihan University-Erbil Scientific Journal*. 2024;8(1):58-62. doi: 10.24086/cuesj.v8n1y2024.pp58-62.
12. Asadi H, Khalaf SQ. The Effect of Exercise Specific to Use Designer (Quality Response) Device to Develop the Speed and Accuracy of the Reception and Passing Skills of Football Players in Ages (14 Years). *International Journal of Research in Social Sciences and Humanities*. 2020;10(01):506-19. doi: 10.37648/ijrssh.v10i01.049.
13. Faisal HT, Zaid NAA. The Effect of a Program Using Auxiliary Tools to Improve the Long Passing Skill of Football Juniors. *The Egyptian Journal of Hospital Medicine*. 2023;90(2):2734-41. doi: 10.21608/ejhm.2023.287313.
14. Hamzah BM. The Effect of Interactive Speed Exercises on Developing Some Skills Women's Futsal. *Modern Sport*. 2023;22(4). doi: 10.54702/ms.v22i4.1216.
15. Saber M. Impact of Governance on the Social Responsibility of Sports Institutions in Kirkuk Governorate. *Sport Tk-Revista Euroamericana De Ciencias Del Deporte*. 2022;25. doi: 10.6018/sportk.522841.
16. Albyati A, Al-Essa H. Suggested Standards for the Quality of Higher Education for the Colleges of Physical Education and Sports Sciences in Iraq From the Teachers' Point of View. *Al-Rafidain Journal for Sport Sciences*. 2022;25(78 suppl):218-36. doi: 10.33899/rjss.2022.175458.
17. Alcocer G. Climatic Change and Population Control. *Mediterranean Journal of Basic and Applied Sciences*. 2022;06(04):42-78. doi: 10.46382/mjbass.2022.6406.
18. Mutar AF, Abdullah AR, Jasim OM, Saare MA, Lashari SA. A Comprehensive Method of E-Government Transition for Viable Development in Iraq. *Bulletin of Electrical Engineering and Informatics*. 2022;11(4):2388-98. doi: 10.11591/eei.v11i4.3142.
19. Obaid AI, Kishore KC. The Impact of Social Media (SM) on Sport Marketing Strategy Development: A Case Study of Football Teams in Iraq. *Journal La Sociale*. 2022;3(4):155-9. doi: 10.37899/journal-la-sociale.v3i4.684.